

Bernal, 13 d'agost de 1987

Estmat Joaquim,

vaig rebre la teva del 18 de juny i fa poc m'ha arribat el paquet amb els llibres. No sé si li vas posar cap cordill, pero l'he rebut completament obert, o sigui que la capsa estava tota esbotifarrada, de manera que no sé si s'ha perdut alguna cosa. Hi havia: S'ha acabat el broquil!; Crema de Maga; cinc articles d'El País i una postal de la pel·lícula Bar-cel-ona.

El teu llibre l'he llegit d'una tirada. M'hi he divertit d'allo més amb aquest personatge cínic i una mica bandarria que les va fotent com els ases els pets, clavant garrotades a tort i a dret. Tu ja me n'havies explicat l'argument, verbalment, aquell dia que vam anar al port, i en una carta, pero això no li ha llevat pas interes, a l'hora de llegir-lo. És molt bo, tu! No sé que n'haurà dit, o en dirà, la crítica, pero estic segur que el lector, el bon lector, sabrà apreciar l'enginy, l'habilitat narrativa, la riquesa d'expressions col·loquials i tota la mala baba (en el més bon sentit de l'expressió) amb que el personatge judica alguns aspectes del moment actual a casa nostra. Llastima que no te'l van donar, pero et mereixies el premi! Congratulacions! M'ha fet gracia la manera com em veu el personatge. Llastima que per viure de l'or dels editors catalans calgui pensar tant! I en Pedroló, ja ha respitat? És estrany que no te n'hagi dit res, ates que li has dedicat el llibre.

Encara no he llegit Crema de Maga, pero sí els articles "ofelics". Està molt bé el que dius sobre Verinosa llengua, i la reacció dels ~~utons~~ demostra que has posat el dit a la plaga! El mal és que molta gent els haffet cas. Només calvveure el nou "Brusi". A mi em resulta repel·lent llegir-lo. Ara només faltaria que aquest criteri l'adoptessin també les editorials, i no m'estranyaria que això passés. No sé si et vaig comentar que quan vaig venir l'any 85 en Bru de Sala me'n va parlar molt elogiosament, d'aquest llibre. Valga'm Déu, només ens faltava aquest embastardiment de la llengua escrita! (car la parlada ja ho esta prou, d'embastardida).

Sí, sí, és clar, tu et meravelles de la feina que faig, com a traductor, pero, noi, mira que tu també penques de valent, eh? El que passa, en el meu cas, és que s'ha donat la casualitat --i no és la primera vegada-- que, tot d'un cop, apareixen tres o quatre traduccions alhora, algunes de les quals --com ara les obres de teatre-- ja les tenia fetes de fa molts anys. En definitiva, tots aquests centenars o milers de planes són el resultat de no deixar passar cap dia sense traduir-ne ni que sigui una. Aquesta és una feina de manobre: tot és qüestió d'anar posant maons. Els traductors som els bastaxos de la ploma...

Efectivament, l'Ada és un llibre de difícil lectura, pero jo, que tant vaig patir quan el traduïa, me l'he mirat una mica ara que és impres, i trobo que si fas l'esforç d'endinsar-te en les primeres pàgines, després, quan t'aveses a l'estil, la lectura resulta engrescadora. Sí, començar per L'encantador, pot ser una bona manera d'in-

tròduir-te en la forma d'escriure d'en Nabokov. Ja me'n diras alguna cosa. No et perdis pas El colós de Marussi!

Vaig llegir a l'Avui això del boicot dels llibreters a la Fundació de l'Enciclopèdia, però em sembla que ja s'ha arreglat, oi? Ara n'estic desconectat, de la Proa, fa uns mesos els vaig escriure per demanar que m'enviessin fotocòpia de les recensions que haguessin sortit sobre els llibres traduïts per mi --cosa que sempre han fet--, però fins ara no han respirat.

En vols saber una de bona? L'altre dia en Parcerisas em deia en una carta que em trucaria la Pilar Rahola per demanar-me si volia traduir per a la col·lecció que dirigeix a Portic. Em va estranyar perquè a l'entrevista que em va fer en Guillemon l'any passat no, l'altre, vaig fer un comentari que es referia a la crítica que aquesta noia havia fet a un Aparif d'en Pedrolo, i sabia, pel mateix Guillemon, que no li havia agradat gaire. El fet és que, fins ara, no m'ha trucat. Pot ser que li ho hagués suggerit en Parcerisas, i ella tal volta li va dir que ho faria, per no dir-li una altra cosa. Ja veurem com acabara, això.

De l'Institut del Teatre he rebut els volums II i III de les actes del Congrés, curiosament i bellament editats. El IV sortirà, o, més ben dit, haurà d'arribar d'un moment a l'altre, i el I sortirà a fi d'any, car és el que recull la part gràfica i sembla que l'han deixat pel final. La veritat és que, en llegir aquets que he rebut, m'adono que el Congrés va ser més important del que em va semblar al seu moment, tot i haver-lo viscut des de dins. Penso que una cosa que va fallar va ser la cobertura que en va fer la premsa i els mitjans de comunicació en general (radio i TV). Sobretot, l'espai que hi va dedicar l'Avui va ser ínfim i, de més a més, es van deixar perdre l'oportunitat de fer entrevistes a les personalitats més destacades que hi van participar. Aquests volums, tanmateix, ens faran quedar molt, però molt bé arreu on vagin a parar.

Darrerament hem tingut per aquests verals en Tete Montoliu, el pianista de jazz i català, ras i pla, com s'ha presentat ell mateix als periodistes, tot fent esment que no se'l tractés d'espanyol. Per aquelles coses de la vida, jo, que no el vaig poder sentir mai quan era a Barcelona, he pogut escoltar-lo a Buenos Aires, al cap de més de trenta anys! Més d'un cop ja havia pogut sentir algunes gravacions d'ell en programes radials de jazz, car hom el considera un dels millors pianistes de jazz del món, i també vaig tenir ocasió de comprar els seus discos en les dues últimes escapades que vaig fer al terrer, però ara el vaig anar a escoltar amb el meu fill i en guardaré sempre un record inoblidable. No sols va saludar primer en català sinó que va tocar un seguit de cançons populars catalanes, adaptades a la seva manera de fer jazz, i alguna d'en Joan Manuel Serrat, que aquí és molt conegut, i fins i tot s'han editat els seus discos en català. Dos altres noms catalans sonen aquests dies a Buenos Aires: el de Lluís Pasqual, que dirigeix un espectacle unipersonal d'Alfredo Alcón, "Los caminos de Federi-

co", sobre textos de García Lorca, i el de Lluís Llach, que ha fet la música que l'il·lustra. Cal dir que al programa tots dos noms són escrits en català i s'hi fa constar que ho són, de catalans.

Malgrat el que em dius de la conversa amb la dona d'en Clapés, continuo amoïnada, perquè encara no han donat senyals de vida. T'agradaria que insistissis i miressis de parlar amb ell.

En el terreny més personal, estem vivint moments força inquietants: d'una banda, la nostra filla i el seu marit sembla que es volen separar; el matrimoni no rutlla, i opten per aquesta solució; per sort la cosa la tracten amb serenitat i procurant que els efectes sobre el petit Damia siguin el menys traumàtics possible. De l'altra, el nostre noi se'n vol anar a Nicaragua! Si ens hagués dit que volia venir a Catalunya, encara ho. Però, no. Se'n va al volca de Nicaraguaga! En fi, que hi farem? El mal és que qui més ho pateix, tot això, és la Isabel.

He vist l'entrevista que et van fet a Cultura, aquesta revista tan "glossy" de la Generalitat. No s'estan de res, eh? Ara, tu, ets un paio important, no hi ha dubte.

T'envio l'original de la teva lletra anterior, perquè la fotocopiadora no carbura bé i les fotocopies han sortit molt galdoses.

Endavant amb les atxes! Com està la Rosa? Fa temps que no me'n dius res. I el noi? Espero que gaudeixis de les vacances. Una forta abraçada